

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 6. Regulæ pro Confessario, vel directore scrupulosi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

tionem admiserunt, conscientia statim quasi à tergo instat, & continuo instat importuni monitoris inclamat: quid? & cur hoc fecisti? idque ex proprio suo officio; ejus enim est, accusare & reprehendere: quod maximè ad præterita spectat. Unde dicimur habere remorsum conscientia, id est, agnoscere, nos malè fecisse, peccasse &c. Quia verò hi nondum omnem DEI timorem abjecerunt, (vel leat enim à se DEUM non esse offensum) idcirco valde solliciti sunt de manello, quo sua facta tegere possint, & excusare. Vident enim verò materiam & subjectum culpæ, & ideo timent, angunturque. Felices sanè! si de cavenda culpa æquè ac excusanda laborarent.

211. Ceterum, qui ejusmodi sunt, ferè non habent alias suarum operationum Regulas, quàm reliqui non scrupulosi. Bonac. de pecc. D. 2. q. 4. p. 8. n. 4. Sanch. l. 1. Mor. c. 10. n. 86. & præter eas, timorem DEI, non illum quidem, quem servilem appellant, & habent, qui nisi metus mali, aut gehennæ esset, neque se in officio continerent, neque pluris fortè facerent peccata, quàm crepitum digiti: sed illum, quem filialem vocant, & habent, qui peccata fugiunt, quia timent, ne per ea DEUM offendant, ejusque odium & indignationem incurrant. Hinc qui tales sunt, de præteritis se accusent, & deinceps suomet dāmo discant esse cautiore: & si ita ancipites hæreant, ut nequeant se determinare in alterutram partem, referant, quod egerunt, ut dubium: salva enim tunc res est: neque postea, si animadvertant esse certum, tenentur illud iteratò in Confessione explicare, ut supra n. 170. dixi.

R. P. Stoz Trib. Pœnit.

§. VI.

Regula pro confessario, vel direttore scrupulosi.

212. Is servanda omnino curet ea, quæ hætenus pro remedijs scrupulorum dicta sunt: & insuper ex ijs suas & ipse Regulas sequentes colligat. Regula I. Ante omnia necesse est, ut, qui scrupulosum directurus est, agnoscat eum verè scrupulosum esse: quo deprehenso videat, num idem sit timorata conscientia, vel laxa: unde, & quâ origine hoc malum sit ortum: hoc enim ignorato non possunt non omnia plena esse periculi: ferè sicut si medicus corporalis neque morbum, neque morbi causas & originem sciat, & tamen applicet medicamenta, non potest curatio non esse proximè periculum.

213. II. Curabit, ne in hoc morbo tollendo impatientia succumbat: si enim ulibi forti & constanti patientia est opus, hic sanè est: non enim immeritò Cajetanus hicubi exclamat: vae! vae! Confessario habenti verum scrupulosum.

214. III. Confessarius, vel alius vir doctus dux scrupulosi, gerat se instar oraculi Delphici auctoritative, & resolute respondendo, sine ulla hæsitacione, ne timidiùs loquendo scrupulos augeat: nec responsionis suæ ullam rationem aut probationem adferet. Illi autem omni ita optime scrupulos eximere nōrunt, qui ipsi aliquando ijs agitati sunt. Hac de causa DEUS quandoque viros magnos, ad salutem plurium destinatos, aliquamdiu scrupulis exerceri passus est, ut alios possent juvare: cujus exemplum habemus in nostro P. Jacobo Alvarez, qui post-

E e e

post-

postquam scrupulis, quibus mirum in modum per annos complures vexatus est, liberatus est, quid pro salute animarum egerit, nōrunt, qui ejus vitam legunt.

215. IV. Non solum intra, sed etiam extra Confessionem sæpe non admittat scrupulosum ad aperiendos scrupulos, quos vellet etiam consilij capiendi causā exponere: imò reprehendat, & jubeat, ne scrupulos aperiat: nisi enim hoc faciat, nunquam finem imponet scrupulis, Bonac. de pecc. D. 2. q. 4. p. 8. n. 3. §. addo denique.

216. V. Non permittat scrupuloso Confessiones generales, absque evidenti necessitate; illique persuadeat, ut à peccatorum præteritorum memoria perinde ac à dæmonis suggestionibus abhorreat: non enim hæc tam frequens peccatorum repetitio & recordatio remedium est, sed feminarium scilicet malorum. Cogitationes turpes, infidelitatis, blasphemiarum &c. si semel aut iterum audire velit confessarius, judicans, id ad curationem & consolationem penitentis conferre, id faciat, sed unā persuadeat penitenti, se non in ordine ad Confessionem, sed solum id ad consilium permittere, si non sint certa peccata.

217. VI. Interdum etiam, si quis præter scrupulos nullam aliam ad Confessionem materiam adferat, sine absolutione eum ad Sacram Eucharistiam dimittat.

218. VII. Dubia & hæsitaciones scrupulorum semper in benigniorem partem interpreteur, memor doctrinæ supra traditæ, quod dubia, quæ ab alijs confitenda sunt, à scrupuloso non sint: & dubia, quæ in alijs fortè peccata cen-

sentur, in scrupuloso non præsumantur; interrogationes minutiores, & fortassis pro alijs necessarias ad peccatorum species cognoscendas, non inculcet. Requiritur prudentia Confessoris, ne nimium penitentem torqueat alijs & alijs interrogationibus minutissimis, sciens, quod nunquam ita exactè illum examinabit, ut ab alio doctiori non possit ulterius interrogari: sicut etiam ex parte penitentis prudentia requiritur, ne se in examine conscientiarum nimium vexet, sed humano examine sit contentus: quod cum etiam ad non scrupulosos pertineat, quid non de scrupulosis dicemus?

219. VIII. Promittat, se pro eo, si obsequatur, ad DEI tribunal responsurum, quod nonnunquam (sed non temerè) faciunt exercitati & spirituales Superiores pro conditione, & necessitate Personarum.

220. IX. Eò inducat scrupulosum, ut animo sit paratus ad parendum cæcæ obedientiæ, vel saltem ad conandum ita parere: quod si non faciat, pro incurabili illum habeat.

221. X. Eum DEO sæpe commendat; erigat animo, interdum etiam paulò asperius reprehendat, & dimittat, si quando consilio dato nolit acquiescere.

222. XI. Si quando inciderit in scrupulosum laxæ conscientiarum, eum ad timorem DEI, ad frequentes item Confessiones & Communiones adducat. Interim tamen, si verè scrupulosus est, non est cum illo tam severè, quàm cum alijs agendum, sed regulæ prædictæ cum eodem benevolè & prudenter sunt observandæ: alioqui facilè propter molestiam, quam etiam ejusmodi scrupulosus sentit, & pro-

& propter laxam conscientiam, quâ laborat, omnem confessarij curationem fugiet, peribitque.

223. Sed enim quia mentionem conscientiae scrupulosæ & laxæ fecimus, placeat pauca adferre, quæ faciant ad indicandum discrimen inter scrupulosum & laxum. Itaque

XII. Indicia illa ex varijs desumuntur. Et I. quidem ex comparatione aliorum hominum: qui enim spernit, & pro nihilo habet, quæ alij prudentes & boni viri communiter sibi religioni ducunt, laxus est: qui verò timet, quæ alij flocci faciunt, scrupulosus. II. Ex credulitate vel incredulitate: qui enim concionatoribus non credit, eorum reprehensiones, ut immodicas exaggerationes spernit: laxus est: contra qui confessarijs, aut alijs viris doctis ac bonis, factum excusantibus non credit, scrupulosus. III. Ex interrogationibus: qui enim proprio confitens judicio procedere solet, non adeò doctus, nemine consulto, laxus est: qui verò in rebus etiam claris dubitat, sibi que difficilibus alios atque alios identidem consulit, scrupulosus. IV. Ex modo confitendi: qui enim non satis accuratè speciem & numerum peccatorum exprimit, laxus est; qui verò hæsitanter,

perturbatè, dubiè &c. confitetur, idem sæpius repetens, sibi nunquam satisfaciens, scrupulosus. V. Ex modo agendi: nam præcipitanter & inconsideratè progredi in rebus incertis & periculosis, indicium est laxitatis; contra non acquiescere probabili doctrinæ Theologorum, sed semper evidencias & demonstrationes quærere, est indicium scrupulositatis. VI. Ex modo orandi. Nam qui velociter & vagè præscriptas preces deproperat, sæpius interrumpendo, circumspiciendo, colloquendo &c. laxus est: qui verò anxie precatur, sæpius subsistit, eadem repetit, scrupulosus. Præter has conscientias datur alia, nimirum Timorata, cujus differentiam à ceteris facilè colliges ex dictis.

224. XIII. Sunt & alia scrupulorum remedia, quæ Spiritus Sanctus docebit; sine cujus gratia neque remedia hæc, neque consilia scrupuloso sunt profutura. Jam verò hæc, quæ hætenus pro Instructione Pœnitentium, velut Reorum, ad Sacrum Fori interni Tribunal accommo diximus, sufficiant ad majorem illius *Agni immaculati*, qui suo nos pretioso sanguine à peccatis lavit, & eripuit à ventura ira, gloriam & honorem.

P. S.

Trib
Poeni
E

Faint, mostly illegible text in two columns, likely a manuscript page with bleed-through from the reverse side.